

מצות
עשה
#59

 We learn this mitzvah from Parshas Behaalosecha: (דברים כד:א)

וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם ותקעתם בחצצרות

In today's *Sefer Hamitzvos*, we learn the same *mitzvah* again: That we blow trumpets at certain times. We blow them when we bring the special *korbanos* of *Yom Tov*, a happy time. We also blow them in a sad time — when we are *davening* to Hashem because hard things are happening. They can remind us that it's from Hashem, and we have to do *teshuvah*.

 The details of this mitzvah are explained in Mishnayos & Gemara:
Sifri, Mesechta Rosh Hashana, Mesechta Taanis

Since there is no mitzvah for the next set of halachos (Megillah V'Chanukah), we learn these perakim of Rambam inside.

Today we learn the first two perakim of Hilchos Megillah V'Chanukah inside, as part of Sefer Hamitzvos, along with those who learn three perakim of Rambam every day. They are printed on page 542.

PURIM!

The time right before the *gezeira* of Haman, Yidden were living very well! They had Mordechai in the government, and they were respected and treated nicely. But even though things looked so good, that was when the worst and scariest decree EVER happened to ALL the Yidden.

And later, when things looked like they were the worst that ever could be, the greatest *yeshuah* that ever happened took place! All of the Yidden were saved because of their *Mesiras Nefesh* for Torah and listening to their leader Mordechai.

We shouldn't feel that when things are good nothing can happen to us, and when things are bad we shouldn't feel like nothing good can happen! Everything is in

the hands of Hashem, and when we act the way we should, that is when Hashem *bentches* us to have everything we need.

From a sicha of Purim, 5717

Rambam: Hilchos Taaniyos, Hilchos Megillah V'Chanukah

PEREK HEY

There are five fasts each year because of sad things that happened to the Yidden:

1) **Tzom Gedaliah** (*Gimmel Tishrei*) — when Gedaliah was killed. He was the governor of the Yidden, and they hoped he would help them live in Eretz Yisroel. When he was killed, the Yidden realized they were REALLY in *Golus*.

2) **Asara B'Teves** — When Nevuchadnetzar blocked anyone from going out or coming into Yerushalayim.

3) **Shiva-Asar B'Tammuz** — 5 sad things happened: The *luchos* were broken, the Yidden couldn't bring *korbanos* anymore (in the first *Beis Hamikdash*), the walls of Yerushalayim were broken (in the time of the Second *Beis Hamikdash*), Apostomos the *rasha* burned a Torah, and he also put an idol in the (second) *Beis Hamikdash*.

4) **Tisha B'Av** — 5 sad things happened: The Yidden in the *Midbar* were told they wouldn't get to go into Eretz Yisroel, the *Beis Hamikdash* was destroyed (both), a city called Beitar was captured and everyone was killed (including *Bar Kochva*, who many *Chachomim* said could be *Moshiach*), and the *rasha* Turnus Rufus plowed the ground of the *Beis Hamikdash* (this is something the *Navi* said would happen).

The Yidden also took the *minhag* of fasting one more fast:

5) **Taanis Esther** (*Yud-Gimmel Adar*) — we fast *Erev Purim* to remember how all of the Yidden fasted in the time of the *gezeira* of Haman.

We don't blow the trumpets on any of these fasts.

If the fast days are on Shabbos, we fast after Shabbos instead — except for *Taanis Esther*, because if we fasted after Shabbos, we would be fasting on Purim! Instead, we fast on the Thursday before (because it's not *kavodik* for Shabbos for us to fast on Friday). If the other fasts are on Friday, though, we fast on Friday. (This hardly ever happens because of how our calendar is set up.)

The Rambam tells us the *halachos* of *Av* and *Tisha B'Av*, which is the only one of these fasts that we fast also at night. We also learn about “*Zecher LeChurban*,” things we do to remember that the *Beis Hamikdash* was destroyed.

At the end of Rambam we learn something very happy! The same *Navi* that hints to all of these fasts also reminds us that they will all be very happy days when *Moshiach* comes!

PERAKIM ALEF AND BEIS

We also start learning the *halachos* about Purim today, in a new set of *halachos*!

Even though there are *mitzvos* for Purim and Chanukah, they are *mitzvos* from the *Chachomim*, and not *mitzvos* that are said in the Torah.

The *mitzvah* of Purim is to hear the *Megillah*. The Rambam tells us how to make sure to do the *mitzvah* right. One thing the Rambam says is that we should make sure kids get used to hearing the

Megillah too!

We also learn the other *mitzvos* of Purim: the *Seudah*, *Shalach Manos*, and *Matanos L'Evyonim*.

The Rambam says that when *Moshiach* comes we won't need to learn the *Neviim* and *Kesuvim* anymore. (In another place, it explains that this is because we'll be able to see it all from the *Chumash*.) Still, we will always need to learn *Megillas Esther*!

הלכות מגלה פרק א

א קריאת המגלה בזמנה מצות עשה מדברי סופרים. והדברים ידועים שהיא תקנת הנביאים. והכל חייבים בקריאתה אנשים ונשים וגרים ועבדים משחררים. ומחנכין את הקטנים לקרותה. ואפלו כהנים בעבודתן מבטלין עבודתן ובאין לשמע מקרא מגלה. וכן מבטלים תלמוד תורה לשמע מקרא מגלה קל וחמר לשאר מצות של תורה שכלן נדחין מפני מקרא מגלה. ואין לה דבר שנדחה מקרא מגלה מפניו חוץ ממת מצוה שאין לו קוברין שהפוגע בו קוברו תחלה ואחר כך קורא:

ב אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא יצא ידי חובתו והוא שישמע מפי מי שהוא חייב בקריאתה. לפיכך אם היה הקורא קטן או שוטה השומע ממנו לא יצא:

ג מצוה לקרות את פלה. ומצוה לקרותה בלילה וביום. וכל הלילה כשר לקריאת הלילה. וכל היום כשר לקריאת היום. ומברך קדם קריאתה בלילה שלש ברכות ואילו הן. ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על מקרא מגלה. ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שעשה נסים לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה. ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. וביום אינו חוזר ומברך שהחיינו. ומקום שנהגו לברך אחריה מברך ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם האל הרב את ריבנו והדן את דיננו והנזקם את נקמתנו והנפטר לנו מצרינו והמשלם גמול לכל איבי נפשנו ברוך אתה ה' הנפטר לישראל מכל צריהם האל המושיע:

ד איזהו זמן קריאתה. זמנים הרבה תקנו לה חכמים שנאמר (אסתר ט לא) "בזמניהם". ואילו הן זמני קריאתה. כל מדינה שהיתה מקפת חומה מימי יהושע בן נון בין בארץ בין בחוצה לארץ אף על פי שאין לה עכשו חומה קורין בטר"ו באדר ומדינה זו היא הנקראת כרף. וכל מדינה שלא היתה מקפת חומה בימות יהושע ואף על פי שהיא מקפת עתה קוראין ב"ה. ומדינה זו היא הנקראת עיר:

ה שושן הבירה אף על פי שלא היתה מקפת חומה בימי יהושע בן נון קוראין בטר"ו שבה היה הנס שנאמר (אסתר ט יח) "ונזח בחמשה עשר בו". ולמה תלו הדבר בימי יהושע כדי לחלק כבוד לארץ ישראל שהיתה חרבה באותו הזמן. כדי שיהיו קוראין כבני שושן ויחשבו כאלו הן כרכין המקפין חומה אף על פי שהן עתה חרבין הואיל והיו מקפין בימי יהושע קורין בטר"ו ויהיה זכרון לארץ ישראל בנס זה:

ו בני הכפרים שאינם מתקבצים בבתי כנסיות אלא בשני ובחמישי תקנו להם שיהיו מקדימין וקוראים ביום הכניסה. כיצד. אם חל יום י"ד להיות בשני או בחמישי קוראין בו ביום. ואם חל ביום אחר חוץ משני וחמישי מקדימין וקוראין בשני או בחמישי הסמוך ל"ד:

ז כיצד חל י"ד להיות באחד בשבת מקדימין וקוראין בחמישי שהוא יום י"א. חל להיות בשלישי קוראין בשני שהוא יום י"ג. חל להיות ברביעי קוראין בשני שהוא יום י"ב. וכל אלו שמקדימין וקוראין קדם י"ד אין קוראין אותה בפחות מעשרה:

ח כפר שמקדימין וקוראין ביום הכניסה בזמן שאין נכנסין בו בשני ובחמישי אין קוראין אותה אלא בי"ד. וכל עיר שאין בה עשרה בטלנין קבועין בבית הכנסת לצרכי הצבור הרי היא ככפר ומקדימין וקוראין ביום הכניסה. ואם אין שם עשרה בני אדם תקנתו קלקלתו והרי הם כאנשי עיר גדולה ואין קוראין אלא בי"ד:

ט במה דברים אמורים שמקדימין וקוראין ביום הכניסה בזמן שיש להם לישראל מלכות. אבל בזמן הזה אין קוראין אותה אלא בזמנה שהוא יום י"ד ויום ט"ו. בני הכפרים ובני עירות קוראין בי"ד. ובני כרפין קוראין בט"ו:

י בן עיר שהלך לכרך או בן כרך שהלך לעיר אם היה דעתו לחזור למקומו בזמן קריאה ונתעכב ולא חזר קורא במקומו. ואם לא היה בדעתו לחזור אלא לאחר זמן הקריאה קורא עם אנשי המקום שהוא שם. וכרך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו אם אין ביניהם יתר על אלפים אמה הרי זה ככרך וקוראין בחמשה עשר:

יא עיר שהיא ספק ואין ידוע אם היתה מקפת חומה בימות יהושע בן נון או אחר בן הקפה קוראין בשני הימים שהן י"ד וט"ו ובליליהם. ומברכין על קריאתה בי"ד בלבד הואיל והוא זמן קריאתה לרב העולם:

יב קראו את המגלה באדר ראשון ואחר כך עברו בית דין את השנה חוזרים וקוראים אותה באדר השני בזמנה:

יג אין קוראין את המגלה בשבת גזרה שמא יטל אותה בידו וילך אצל מי שהוא בקי לקרותה ויעבינה ארבע אמות ברשות הרבים. שהכל חייבים בקריאתה ואין הכל בקיין בקריאתה. לפיכך אם חל זמן קריאתה בשבת מקדימין וקוראין אותה קדם השבת. ושואלין ודורשין בהלכות פורים באותה שבת כדי להזכיר שהוא פורים:

יד כיצד יום ארבעה עשר שחל להיות בשבת בני עירות מקדימין וקוראין בערב שבת ובני כפרים קוראים בזמנם באחד בשבת. חל יום ט"ו להיות בשבת בני כפרים מקדימין וקוראין בערב שבת שהוא יום ארבעה עשר ובני עירות קוראין בו ביום שהוא זמנם ונמצאו הכל קוראין בארבעה עשר:

הלכות מגלה פרק ב

א הקורא את המגלה למפרע לא יצא. קרא ושכח פסוק אחד וקרא פסוק שני לו וחזר וקרא פסוק ששכח וחזר וקרא פסוק שלישי לא יצא מפני שקרא פסוק אחד למפרע. אלא כיצד עושה. מתחיל מפסוק שני ששכח וקורא על הסדר:

ב מצא צבור שקראו חציה לא יאמר אקרא חציה האחרון עם הצבור ואחזר ואקרא חציה ראשון, שזה קורא למפרע. אלא קורא מתחלה ועד סוף על הסדר. קרא ושהה מעט וחזר וקרא אף על פי ששהה כדי לגמור את כלה הואיל וקרא על הסדר יצא:

ג הקורא את המגלה על פה לא יצא ידי חובתו. הלועז ששמע את המגלה הכתובה בלשון הקדש ובכתב הקדש אף על פי שאינו יודע מה הן אותיות יצא ידי חובתו. וכן אם היתה כתובה יונית ושמעה יצא אף על פי שאינו מכיר, ואפלו היה השומע עברי:

ד היתה כתובה תרגום או בלשון אחרת מלשונות הגוים לא יצא ידי חובתו בקריאתה אלא המכיר אותה הלשון בלבד. והוא שתהיה כתובה בכתב אותו הלשון. אבל אם היתה כתובה בכתב עברי וקראה ארמית לארמי לא יצא שנמצא זה קורא על פה. וכיון שלא יצא ידי חובתו הקורא לא יצא השומע ממנו:

ה הקורא את המגלה בלא פונה לא יצא. כיצד היתה כותבה או דורשה או מגיחה אם פנו את לבו לצאת בקריאה זו יצא ואם לא כן לבו לא יצא. קרא והוא מתנמנם הואיל ולא נרדם בשנה יצא:

ו במה דברים אמורים שהמכון לבו בכתיבה יצא. בשנתכונן לצאת בקריאה שקורא בספר שמעתיק ממנו בשעה שהוא כותב. אבל אם לא נתכונן לצאת בקריאה זו שכתב לא יצא. שאינו יוצא ידי חובתו אלא בקריאתה מספר שכלה כתובה בו בשעת קריאה:

ז הקורא את המגלה וטעה בקריאתה וקרא קריאה משבשת יצא. לפי שאין מדקדקין בקריאתה. קראה עומד או יושב יצא ואפלו בצבור אבל לא יקרא בצבור יושב לכתחלה מפני כבוד הצבור. קראה שנים אפלו עשרה כאחד יצאו הקוראין והשומעים מן הקוראין. וקורא אותה גדול עם הקטן ואפלו בצבור:

ח אין קוראין בצבור במגלה הכתובה בין הכתובים. ואם קרא לא יצא. אלא אם כן היתה יתרה על שאר היריעות או חסרה כדי שיהא לה הכר. אבל היחיד קורא בה ואפלו אינה חסרה ולא יתרה ויוצא בה ידי חובתו:

ט אין כותבין המגלה אלא בדיו על הגויל או על הקלף כספר תורה. ואם כתבה במי עפצא וקנקנתום כשרה. כתבה בשאר מיני צבעונים פסולה. וצריכה שרטוט כתורה

עצמה

עצמה. ואין העור שלה צריך לעבד לשמה. היתה כתובה על הנר או על עור שאינו מעבד או שכתובה עכ"ם או אפיקורוס פסולה:

י הוי בה אותיות מטשטשות או מקרעות. אם רשומן נפר אפלו היו רבה כשרה. ואם אין רשומן נפר אם היה רבה שלם כשרה. ואם לאו פסולה והקורא בה לא יצא. השמיט בה הסופר אותיות או פסוקים וקראן הקורא את המגלה על פה יצא:

יא המגלה צריכה שתהא תפורה בלה עד שיהיו כל עורותיה מגלה אחת. ואינה נתפרת אלא בגידין כספר תורה. ואם תפרה שלא בגידין פסולה. ואינו צריך לתפר את כל היריעה בגידין כספר תורה אלא אפלו תפר בגידין שלש תפירות בקצה היריעה ושלש באמצעה ושלש בקצה השני כשרה מפני שנקראת אנגרת:

יב וצריך הקורא לקרות עשרת בני המן ועשרת בנשימה אחת כדי להודיע לכל העם שכלם נתלו ונהרגו כאחד. ומנהג כל ישראל שהקורא המגלה קורא ופושט כאנגרת להראות הנס וכשיגמר חזר וכרכה בלה ומברך:

יג שני הימים האלו שהן י"ד וט"ו אסורין בהספד ותענית לכל אדם בכל מקום. בין לבני כרפין שהן עושין ט"ו בלבד. בין לבני עירות שהן עושין י"ד בלבד. ושני הימים אסורין בהספד ותענית באדר הראשון ובאדר השני. אנשי כפרים שהקדימו וקראו בשני או בחמישי הסמוך לפורים מתרים בהספד ותענית ביום קריאתה ואסורין בהספד ותענית בשני הימים האלו אף על פי שאין קוראין בהן:

יד מצות יום י"ד לבני כפרים ועירות ויום ט"ו לבני כפרים להיות יום שמחה ומשתה ומשלוח מנות לרעים ומתנות לאביונים. ומתברר בעשיית מלאכה, ואף על פי כן אין ראוי לעשות בו מלאכה. אמרו חכמים כל העושה מלאכה ביום פורים אינו רואה סימן ברכה לעולם. בני כפרים שקדמו וקראו בשני או בחמישי אם חלקו מעות לאביונים ביום קריאתו יצאו. אבל השמחה והמשתה אין עושין אותם אלא ביום י"ד. ואם הקדימו לא יצאו. וסעדת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו:

טו ביצד חובת סעדה זו. שיאכל בשר ויתקן סעדה נאה כפי אשר תמצא ידו. ושותה יין עד שישתכר וירדם בשכרותו. וכן חייב אדם לשלח שתי מנות בשר או שני מיני תבשיל או שני מיני אכלין לחברו שגאמר (אסתר ט יט) "ומשלוח מנות איש לרעהו", שתי מנות לאיש אחד. וכל המרבה לשלח לרעים משבח. ואם אין לו מחליף עם חברו זה שולח לזה סעדו וזה שולח לזה סעדו כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו:

טז וחייב לחלק לעניים ביום הפורים. אין פוחתין משני עניים נותן לכל אחד מתנה אחת או מעות או מיני תבשיל או מיני אכלין שגאמר (אסתר ט כב) "ומתנות לאביונים", שתי

שְׁתֵּי מִתְּנוּת לְשָׁנֵי עֲנִיִּים. וְאִין מְדַקְדְּקִין בְּמַעוֹת פּוּרִים אֲלָא כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ לְטַל נוֹתְנִין לוֹ. וְאִין מְשַׁנֵּין מַעוֹת פּוּרִים לְצִדְקָה אַחֶרֶת:

יז מוּטָב לֶאֱדָם לְהִרְבוֹת בְּמִתְּנוּת אֲבִיוֹנִים מִלְּהִרְבוֹת בְּסַעֲדָתוֹ וּבְשִׁלּוּחַ מְנוֹת לְרַעְיוֹ. שְׂאִין שָׁם שְׂמִיחָה גְדוֹלָה וּמִפְאָרָה אֲלָא לְשִׂמְחַ לֵב עֲנִיִּים וִיתוּמִים וְאֶלְמָנוֹת וְגֵרִים. שְׂהַמְשִׁיחַ לֵב הָאֱמָלָלִים הָאֵלּוּ דּוֹמָה לְשִׂכְיָה שְׁנֶאֱמַר (ישעיה נז טו) "לְהַחְיֹת רוּחַ שְׂפָלִים וּלְהַחְיֹת לֵב נִדְכָּאִים":

חי כָּל סִפְרֵי הַנְּבִיאִים וְכָל הַכְּתוּבִים עֲתִידִין לִבְטֹל לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ חוּץ מִמַּגִּלַּת אֶסְתֵּר וְהֵרִי הִיא קִיּוֹמָת כְּחִמּוּשָׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה וְכַהֲלָכוֹת שֶׁל תוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה שְׂאִין בְּטָלִין לְעוֹלָם. וְאִף עַל פִּי שְׂפָל זְכוּרֹן הַצָּרוֹת יִבְטֹל שְׁנֶאֱמַר (ישעיה סה טז) "כִּי נִשְׁכַּחוּ הַצָּרוֹת הָרַאשׁוֹנוֹת וְכִי נִסְתָּרוּ מֵעֵינַי". יְמֵי הַפּוּרִים לֹא יִבְטְלוּ שְׁנֶאֱמַר (אסתר ט כח) "וַיְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יִעָבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזָכָרָם לֹא יִסּוּף מִזֶּרַעִם":